

N.B.

* All questions are compulsory.

* Figures to the right indicate marks assigned to questions.

* Attach map and graph paper inside the main answer book.

* Use of simple calculator is allowed.

Q.1 A) Name and mark following features on outline map of India.

7

1. Northern Mountain Range.
2. Longest River in India.
3. Laterite soil region.
4. Rain shadow region.
5. Natural oil producing region.
6. Western industrial region.
7. Port on east coast of India

B) With the help of following data draw multiple line graph and interpret the result. 8

Season wise –production of food grains (In million tons)

Year	Kharif	Rabi
1995-96	95.12	85.30
1996-97	103.92	95.2
1997-98	101.58	90.68
1998-99	102.91	100.69
1999-2000	105.51	104.25
2000-01	112.7	94.73
2001-02	87.81	100.78

Q.2 A) Describe any two physical divisions of India.

15

Or

B) Give the distribution of rainfall in India.

Q.3 A) Discuss the various types of soils found in India

15

Or

B) State the types of forest found in India

Q.4 A) Explain the characteristics of Indian Agriculture.

15

Or

B) Give account of mineral distribution in India.

Q.5 A) Explain the factors involved in the development of industries.

15

Or

B) Write a detail note on composition of India's Foreign Trade.

P.T.O

*सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.

*उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवितात.

*नकाशा पुरवणी व आलेख पेपर मुख्य उत्तरपत्रिकेस जोडा. *साधे गणकयंत्र वापरण्यास परवानगी आहे.

प्र.१ अ) भारताच्या नकाशा आराखड्यात खालील घटक दाखवा व नावे लिहा. ७

1. उत्तरे कडील पर्वतीय रांग.
2. भारतातील सर्वात लंब नदी.
3. जांभ्या मृदेचा प्रदेश.
4. पर्जन्य छायेचा प्रदेश.
5. नैसर्गिक तेल उत्पादक प्रदेश.
6. पश्चिम औद्योगिक प्रदेश.
7. भारताच्या पूर्व किना-यावरील बंदर.

ब) खालील माहितीच्या आधारे बहु-रेषालेख काढा आणि अन्वयार्थ लिहा. ८

ऋतू मानानुसार अन्नधान्याचे उत्पादन (उत्पादन दक्षलक्षमध्ये टनामध्ये)

वर्ष	खरीफ	रबी
1995-96	95.12	85.30
1996-97	103.92	95.2
1997-98	101.58	90.68
1998-99	102.91	100.69
1999-2000	105.51	104.25
2000-01	112.7	94.73
2001-02	87.81	100.78

प्र.२ अ) भारतातील कोणतेही दोन प्राकृतिक विभाग वर्णन करा. १५

किंवा

ब)भारतातील पर्जन्याचे वितरण दया .

प्र.३ अ) भारतात आढळणा-या विविध मृदा प्रकारांवर चर्चा करा. १५

किंवा

ब)भारतात आढळणारे वनांचे प्रकार सांगा.

प्र.४ अ) भारतीय शेतीची वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा. १५

किंवा

ब)भारतातील खनिज वितरणाचे इतिवृत्त दया.

प्र.५ अ) उद्योगांच्या विकासात गुंतलेले घटक स्पष्ट करा. १५

किंवा

ब)भारताच्या परकीय व्यापाराच्या रचनेवर सविस्तर टिप लिहा.

*****